

Regeringen proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 18 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, 13 § i lagen om patientens ställning och rättigheter, 40 § i lagen om grundläggande utbildning, lagen om grundläggande konstundervisning, 23 § i lagen om elev- och studerandevård, 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete, 43 § i lagen om yrkesutbildning, 32 § i gymnasielagen, 90 a § i universitetslagen, 65 § i yrkeshögskolelagen, ungdomslagen, 86 § i räddningslagen och 20 § i lagen om nödcentralverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar av bestämmelserna om tystnadsplikt för personer som fullgör uppgifter som avses i de lagar som föreslås bli ändrade i propositionen. Enligt förslaget ska myndigheter och andra aktörer oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess få rätt att på eget initiativ till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa el-

ler för förhindrande av en hotande gärning. Rätten att göra en anmälan ska föreligga när den som fullgör uppgifterna i fråga har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Lagarna avses träda i kraft den 1 april 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÄGET OCH BEDÖMNING AV NULÄGET	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	6
4.1 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna	6
4.2 Konsekvenser för medborgarnas ställning.....	6
5 BEREDNING AV PROPOSITIONEN	6
DETALJMOTIVERING	7
1 LAGFÖRSLAG	7
1.1 Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården	7
1.2 Lagen om patientens ställning och rättigheter	7
1.3 Lagen om grundläggande utbildning.....	8
1.4 Lagen om grundläggande konstundervisning.....	8
1.5 Lagen om elev- och studerandevård	9
1.6 Lagen om fritt bildningsarbete	9
1.7 Lag om yrkesutbildning.....	10
1.8 Gymnasielagen	10
1.9 Universitetslagen	10
1.10 Yrkeshögskolelagen.....	11
1.11 Ungdomslagen (totalreform under 2014–2015)	11
1.12 Räddningslagen	12
1.13 Lagen om nödcentralverksamhet	12
2 IKRAFTTRÄDANDE.....	12
3 SAMBAND MED GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	13
LAGFÖRSLAG	15
Lag om ändring av 18 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården	15
Lag om ändring av 13 § i lagen om patientens ställning och rättigheter	16
Lag om ändring av 40 § i lagen om grundläggande utbildning	17
Lag om ändring av lagen om grundläggande konstundervisning	18
Lag om ändring av 23 § i lagen om elev- och studerandevård	19
Lag om ändring av 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete	20
Lag om ändring av 43 § i lagen om yrkesutbildning	21
Lag om ändring av 32 § i gymnasielagen	22
Lag om ändring av 90 a § i universitetslagen	23
Lag om ändring av 65 § i yrkeshögskolelagen	24
Lag om ändring av ungdomslagen	25
Lag om ändring av 86 § i räddningslagen.....	26
Lag om ändring av 20 § i lagen om nödcentralverksamhet.....	27
BILAGA.....	28
PARALLELLTEXT	28
Lag om ändring av 18 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården	28
Lag om ändring av 13 § i lagen om patientens ställning och rättigheter	29
Lag om ändring av 40 § i lagen om grundläggande utbildning	30

Lag om ändring av lagen om grundläggande konstundervisning	31
Lag om ändring av 23 § i lagen om elev- och studerandevård	32
Lag om ändring av 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete	33
Lag om ändring av 43 § i lagen om yrkesutbildning	34
Lag om ändring av 32 § i gymnasielagen	35
Lag om ändring av 90 a § i universitetslagen	36
Lag om ändring av 65 § i yrkeshögskolelagen	37
Lag om ändring av ungdomslagen	38
Lag om ändring av 86 § i räddningslagen.....	39
Lag om ändring av 20 § i lagen om nödcentralverksamhet.....	40

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Under de senaste åren har det skett flera familje- och barnadråp i Finland. Man har velat ta tag i situationen bl.a. genom att under ledning av inrikesministeriet tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att utreda förebyggandet av familje- och barnadråp och informationsutbytet mellan myndigheterna. Arbetsgruppen avlät sin rapport (inrikesministeriets publikation 1/2014) i januari 2014, och därefter beslöt ministergruppen för inre säkerhet att det med tanke på rätten att göra en anmälan på eget initiativ bereds behövliga förslag till ändringar av bestämmelserna om de olika myndigheternas tystnadsplikt.

När familje- och barnadråpen utreddes visade det sig att bristerna i informationsutbytet mellan myndigheterna är ett problem. I synnerhet det inbördes förhållandet mellan bestämmelserna om informationsutbyte mellan myndigheterna ledde till svårigheter. De situationer där detta inbördes förhållande ger rum för tolkning bör minskas framför allt genom att man i bestämmelserna om olika myndigheter föreskriver om rätten att på eget initiativ till polisen anmäla sådana omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Den föreslagna rätten är viktig eftersom myndigheterna oberoende av sekretessbestämmelserna vid behov måste kunna ingripa i enskilda misstankar om hot mot liv eller hälsa på eget initiativ.

Rätten att göra en anmälan på eget initiativ ska tillkomma alla dem som fullgör uppgifter som avses i de ovan nämnda lagarna. Med tanke på förebyggandet och förhindrandet av familje- och barnadråp och våld i hemmet är det fråga om de myndigheter och andra aktörer som kommer i kontakt med familjer i kris och som kan påverka familjens situation inom ramen för sin behörighet. Socialvårds-, hälsovårds- och skolmyndigheterna samt andra aktörer, såsom ungdomsväsendet och polisen, har hand om enskilda familjers ärenden och får uppgifter om familjernas situation. Även nödcentralerna kan i en akut situa-

tion spela en viktig roll när det gäller att förhindra ett familjedråp.

2 Nuläget och bedömning av nuläget

Enligt gällande bestämmelser förutsätter informationsutbytet mellan myndigheterna i regel att uppgifterna begärs av den myndighet som behöver dem. I princip kan myndigheterna och andra aktörer inte lämna ut uppgifter på eget initiativ. Utlämnandet av uppgifter på så sätt att en annan myndighet begär dem har visat sig vara ett problem vid förhindrandet och förebyggandet av våld. Ett vanligt problem är att polisen inte har kännedom om de uppgifter som en annan aktör har och kan således inte begära dem. I värsta fall leder situationen till att ett allvaligt våldsdåd hinner inträffa innan polisen får några uppgifter. För förhindrandet och förebyggandet av våldssituationer är det nödvändigt att myndigheterna vid behov på eget initiativ kan ingripa i enstaka misstankar om hot mot liv eller hälsa oberoende av sekretessbestämmelserna.

Enligt polislagen har polisen vid behov möjlighet att i stor utsträckning få och lämna ut sekretessbelagda uppgifter för fullgörandet av en uppgift som polisen eller en annan myndighet har. I praktiken begränsas omfattningen av polisens rätt till information av andra bestämmelser. För den som tillämpar bestämmelserna i praktiken har det framför allt varit oklart vilket förhållande polislagen har till andra speciallagar, t.ex. i fråga om polisens rätt till information vid förhindrandet av brott. Rättspraxis har inte tydliggjort förhållandet mellan olika bestämmelser i tillräcklig omfattning. För att förhindra allvarliga situationer med hot om våld bör den gällande regleringen förtydligas så att sekretessbestämmelserna inte leder till att polisen inte får de uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning.

I Finland finns det inte någon allmän skyldighet att anmäla brott till polisen, men un-

derlåtenhet att anmäla ett grovt brott som är på färde har kriminaliserats (15 kap. 10 § i strafflagen). Förhållandet mellan myndigheternas tystnadsplikt och 15 kap. 10 § i strafflagen har ansetts ge rum för tolkning. Med tanke på en tjänstemans rättsskydd är det inte heller ändamålsenligt att myndighetens anmälan om ett grovt brott som är på färde till polisen motiveras med kriminaliseringen enligt strafflagen eller enligt bestämmelserna om befrielse från straffansvar i undantagsfall i efterhand, dvs. bestämmelserna om nödtillstånd. Detta gäller också de allvarliga situationer med hot om våld, där myndigheten blir allvarligt orolig, men situationen inte ännu ger upphov till någon sådan anmälnings skyldighet som uppfyller rekvisitet i strafflagen, eller utlämnande av uppgifter på eget initiativ inte heller annars är möjlig. På grund av det stora antalet sekretessbestämmelser inom de olika förvaltningsområdena uppfattas lagstiftningen som omfattande och invecklad. Flertydigheterna och osäkerheten om lagens tillämpning kan leda till att också viktig information för säkerhets skull inte lämnas ut. I syfte att eliminera flertydigheter och oklarheter bör lagstiftningen utvecklas så att myndigheter och andra jämförbara aktörer har en tydligt föreskriven rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna till polisen lämna ut nödvändiga uppgifter, om myndigheten på basis av uppgifter som erhållits vid fullgörandet av uppgifterna har skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Familje- och barnadråp samt våld i hemmet överlag kan betraktas som ett betydande samhällsligt problem. Under åren 2009—2011 föll 13 barn eller unga offer för brott mot liv. Tio av dem dräptes av en förälder (olycksutredningscentralen, undersökningsrapport Y2012-S1). Den utredning om bakgrunderna till familje- och barnadråp som gjordes 2012 av inrikesministeriet omfattade alla polisregistrerade fall av dödligt våld som riktats mot barn under 15 år mellan den 1 januari 2003 och den 31 januari 2012, där gärningsmannen varit barnets förälder. Dråpen delades in i tre huvudgrupper enligt följande: familjedråp (7), dråp på eget spädbarn (12) och andra dråp på eget barn (16). Det totala antalet fall var 35 och sammanlagt 55 perso-

ner dog: 48 barn till gärningsmannen och 7 makar eller makor.

Enligt olycksutredningscentralens utredning kunde orsakerna till familjedråp och föräldrarnas dråp på barn i huvudsak delas in i problem med den mentala hälsan, misshandel och illabehandling av barn, våld i parrelationer och problem i parrelationer samt problem med livshandlingen (t.ex. droger, brist på socialt stöd, ekonomiska svårigheter). Den som tog livet av ett eget barn skiljde sig från en typisk person som begår brott mot liv. Gärningsmannen var i allmänhet inte full vid tidpunkten för gärningen och missbrukade inte droger. Den som tog livet av ett eget barn hade i de flesta fall inte heller andra våldsbrott som kommit till polisens kännedom, och personen var oftare i arbete än arbetslös. Bakom familjedråpen fanns ofta ekonomiska svårigheter, problem i parförhållandet och skilsmässoplaner. Många av gärningsmännen led av mentala problem, något mer än hälften hade utnyttjat mentalvårdstjänster under det år som föregick gärningen. Mentala problem var ofta också en av orsakerna till andra barnadråp. Familjernas problem gällde både föräldrarnas personliga liv och t.ex. barnuppfostran. Den som tog livet av ett eget barn hade ofta haft kontakt med t.ex. socialvårdstjänsten. Myndigheterna hade känt till familjernas problem, men den verkliga orsaken till eller allväret i dem var kanske inte känd. Familjen tog eventuellt inte emot erbjuden hjälp. Vid familjedråp fanns det oftare tecken på tidigare våld eller hot om våld, antingen mot sig själv eller mot de närstående. Familje- och barnadråpen har enligt utredningen samband med problem i parförhållandet, kriser i anslutning till en skilsmässosituation samt föräldrarnas problem med den mentala hälsan eller missbruk (olycksutredningscentralen, undersökningsrapport Y2012-S1).

Enligt barnofferundersökningen hade 21 procent av barnen i årskurs 9 upplevt lindrigt fysiskt våld (aga) från föräldrarnas sida och 3 procent hade upplevt allvarligt fysiskt våld från föräldrarnas sida. Bland barn i årskurs 6 var motsvarande andelar 11 procent (aga) och 1 procent (allvarligt fysiskt våld). En stor del av barnen hade inte berättat om sina upplevelser av våld för någon, men om

någon hade fått ta del av dem var det i allmänhet läraren (Barnofferundersökningen 2014, förhandsuppgifter). Enligt den nationella brottsofferundersökningen har 6,8 procent av kvinnorna i åldern 15—74 blivit offer för våld hemma under det senaste året (Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013).

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att öka myndigheternas möjligheter att förebygga och förhindra familje- och barnadråp samt våld i hemmet genom att förbättra informationsutbytet mellan myndigheterna och andra aktörer. Genom informationsutbytet på eget initiativ mellan myndigheter och andra med dem jämförbara serviceproducenter stärks och effektiviserar det förvaltningsövergripande samarbetet som syftar till att förebygga våld i hemmet och bryta en spiral av sådant våld.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om olika myndigheters tystnadsplikt ändras så att myndigheterna och andra aktörer oberoende av skyldigheten att iakta sekretess får rätt att på eget initiativ till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning. Rätten att göra en anmälan ska föreligga när en myndighet, en anställd hos en myndighet eller en person som deltar i myndighetens uppgifter vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna

Genom propositionen förtydligas bestämmelserna om informationsutbyte mellan myndigheterna och andra med dem jämförbara serviceproducenter i praktiska tillämpningssituationer. Tydligare och enhetligare bestämmelser i enlighet med propositionen gör det möjligt att skapa nya administrativa strukturer som förebygger familjedråp och

våld i hemmet och förbättra de förvaltningsövergripande förfarandena. Genom propositionen effektiviserar den multiprofessionella verksamhet som förebygger våld i hemmet.

Propositionen leder till att antalet våldsbrott som anmäls till polisen ökar något. Det finns ingen täckande statistik om saken, men utifrån barnofferundersökningen och den nationella brottsofferundersökningen kan man uppskatta att polisen kommer att få några hundra anmälningar från andra myndigheter. De föreslagna ändringarna förutsätter inte tilläggsresurser för polisen utan ändringarna kan genomföras inom ramarna för befintliga resurser.

4.2 Konsekvenser för medborgarnas ställning

Genom förslaget förbättras ställningen för de familjer i vilka det förekommer våld i hemmet. Förslaget effektiviserar möjligheterna att få personer som lider av våld i hemmet och hela familjen att omfattas av myndigheternas stödåtgärder. Detta minskar i sin tur de negativa konsekvenserna av våld i hemmet.

5 Beredning av propositionen

Propositionen har beretts i en arbetsgrupp som tillsatts av inrikesministeriet. Arbetsgruppen hade i uppdrag att göra en utredning över den lagstiftning som reglerar utbytet av information mellan myndigheterna i syfte att förebygga familje- och barnadråp och över eventuella problem, i synnerhet i myndighetssamarbetet. Under beredningen hördes sakkunniga från olika myndigheter och andra aktörer. Representanter från Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk, social- och krisjouren, Aurora sjukhus, Kotka stad, Åbo stad, Institutet för hälsa och välfärd, polisinspektionen i Pääjärvi-Tavastland, Finlands Kommunförbund och Pääkaupungin turvakoiti hördes. Arbetsgruppen utarbetade en rapport: Förebyggande och förhindrande av familje- och barnmord och informationsutbyte mellan myndigheter.

På uppdrag av ministerarbetsgruppen för den inre säkerheten tillsatte inrikesministeriet

en planeringsgrupp som beredde genomförandet av myndigheternas rätt att göra anmälan på eget initiativ. Planeringsgruppen ut-

redde behoven av att ändra bestämmelserna och lade fram behövliga förslag till ändringar i form av en regeringsproposition.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården

18 §. *Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i vissa andra situationer oberoende av klientens samtycke.* I 18 § i den gällande lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) finns det bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter oberoende av klientens samtycke. I 3 mom. föreskrivs om rätten att på eget initiativ lämna ut sekretessbelagda uppgifter för en brottsutredning. Enligt bestämmelsen är det möjligt att lämna ut uppgifter för förundersökning av ett redan inträffat brott.

Det föreslås att 3 mom. kompletteras så att den som ordnar eller lämnar socialvård oberoende av skyldigheten att iakttä sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också ändamålsenligt att komplettera lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 18 § 3 mom. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som ordnar eller lämnar socialvård kan vid fullgörandet

av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.2 Lagen om patientens ställning och rättigheter

13 §. *Sekretessbelagda uppgifter i journalhandlingarna.* I 13 § i den gällande lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) finns det bestämmelser om sekretess för uppgifter i journalhandlingar och utlämnande av sådana uppgifter. Utgångspunkten för bestämmelsen är att patientuppgifter lämnas ut med patientens samtycke. För närvarande är det enligt bestämmelsen inte möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i journalhandlingar till polisen.

Det föreslås att paragrafen kompletteras så att ett nytt 4 mom. fogas till den. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller någon annan som arbetar vid en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård eller utför uppdrag för den även ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också ändamålsenligt att komplettera lagen om patientens ställning och rättigheter i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 13 § 4 mom. i lagen om pa-

tientens ställning och rättigheter gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller någon annan som arbetar vid en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård eller utför uppdrag för den kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

Det föreslås att gällande 4 mom. som sådant blir 5 mom., att gällande 5 mom. blir 6 mom. och att gällande 6 mom. blir 7 mom.

1.3 Lagen om grundläggande utbildning

40 §. Hemlighållande och behandling av personuppgifter. Enligt 40 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen om grundläggande utbildning får ledamöterna i de organ som svarar för anordnandet av utbildning, personer som avses i 37 §, representanter för skolhälsovården, skolkuratorer, skolpsykologer och personer som genomgår undervisningspraktik inte för utomstående röja vad de när de sköter uppgifter enligt denna lag har fått veta om elevernas eller i denna lag avsedda anställdas eller deras familjemedlemmars personliga förhållanden och ekonomiska ställning. Oberoende av 1 mom. eller vad som särskilt bestäms om sekretess har de som deltar i elevvårdsarbetet för en elev rätt att av varandra få och att till varandra och elevens lärare, rektorn och den myndighet som ansvarar för undervisningen och verksamheten enligt denna lag ge ut information som är nödvändig för att ändamålsenligt ordna undervisningen för eleven.

Det föreslås att paragrafen kompletteras så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen om grundläggande utbildning oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt

för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också ändamålsenligt att komplettera lagen om grundläggande utbildning i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 40 § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen om grundläggande utbildning kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.4 Lagen om grundläggande konstundervisning

9 a §. Rätt att anmäla på eget initiativ. Den gällande lagen om grundläggande konstundervisning innehåller inte några sekretessbestämmelser. Det föreslås att en ny 9 a § tas in i lagen. Genom paragrafen kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till ny 9 a § i lagen om grundläggande konstundervisning gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg

som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.5 Lagen om elev- och studerandevård

23 §. Rätt till undantag från sekretessen. Enligt 23 § 1—3 mom. i den gällande lagen om elev- och studerandevård får undantag från bestämmelserna om sekretess i fråga om elevhälsa göras i enlighet med bestämmelserna i 7 kap. i lagen om offentlighet för myndigheternas verksamhet, om inte annat föreskrivs i denna lag eller någon annan lag. Oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuellt inriktad elevhälsa för en studerande rätt att av varandra få och att till varandra och den myndighet som ansvarar för elevhälsan lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att individuellt inriktade insatser från elevhälsan ska kunna ordnas och genomföras. Om en studerande övergår till en annan utbildningsanordnarens utbildning, ska den tidigare utbildningsanordnaren begära samtycke av den studerande eller, om den studerande inte har förutsättningar att bedöma samtyckets betydelse, av den studerandes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare till att sådana sekretessbelagda uppgifter i elevhälsans klientregister som behövs för kontinuiteten i elevhälsan får överföras till den nya utbildningsanordnaren.

Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till 23 § i lagen om elev- och studerandevård. Genom momentet kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 23 § 4 mom. i lagen om elev- och studerandevård

gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.6 Lagen om fritt bildningsarbete

21 a §. Rätt att få uppgifter. Enligt 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete har huvudmannen för en läroanstalt vid skötseln av sina uppgifter rätt att av statliga och kommunala myndigheter få sådana nödvändiga statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som behövs i planeringen och anordnandet av utbildningen. Läroanstaltens huvudman ska på begäran ge de statliga undervisningsförvaltningsmyndigheterna de nödvändiga uppgifter som de bestämmer och som behövs vid utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av utbildningen. Lagen innehåller inte några bestämmelser om sekretess.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete. Genom momentet kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 21 a § 3 mom. i lagen om fritt bildningsarbete gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedöm-

ningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.7 Lag om yrkesutbildning

43 §. Offentlighet och rätt att få uppgifter. I 43 § i lagen om yrkesutbildning (630/1998) finns bestämmelser om behandlingen av känsliga uppgifter. Det föreslås att ett nytt 5 mom. fogas till 43 § i lagen om yrkesutbildning. Genom momentet kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 43 § 5 mom. i lagen om yrkesutbildning gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt. Med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 16 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) kommer den bestämmelse som fogas till lagen om yrkesutbildning också att bli tillämplig inom den yrkesinriktade vuxenutbildningen.

1.8 Gymnasielagen

32 §. Tystnadsplikt. Enligt 32 § 1 och 2 mom. i gymnasielagen (629/1998) får ledamöterna i de organ som svarar för anordnandet av utbildning, personer som avses i 30 § och personer som deltar i undervisningspraktik inte olovligt för utomstående

röja vad de vid skötseln av uppgifter som gäller utbildningen har fått veta om de studerandes, den i denna lag avsedda personalens eller familjemedlemmars personliga förhållanden och ekonomiska ställning. Oberoende av 1 mom. eller vad som särskilt bestäms om tystnadsplikt får de personer som avses i 1 mom. samt de personer som svarar för skolhälsovården och den övriga elevvården ge varandra samt de myndigheter som svarar för utbildningen sådana uppgifter som är nödvändiga för att studierna ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till 32 § i gymnasielagen. Genom momentet kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 32 § 3 mom. i gymnasielagen gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.9 Universitetslagen

90 a §. Rätt att få uppgifter. I 90 a § i universitetslagen (558/2009) föreskrivs om rätten att få uppgifter. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till 90 a § i universitetslagen. Genom momentet kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla

uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 90 a § 2 mom. i universitetslagen gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.10 Yrkehögskolelagen

65 §. Rätt att få information. I 65 § i yrkehögskolelagen (932/2014, träder i kraft 1.1.2015) föreskrivs om rätten att få information. Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till 65 § i yrkehögskolelagen. Genom momentet kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 65 § 4 mom. i yrkehögskolelagen gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av

sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.11 Ungdomslagen (totalreform under 2014–2015)

7 e §. Rätt att anmäla på eget initiativ. I 7 § i ungdomslagen (72/2006) föreskrivs om det ungdomsarbete och den ungdomspolitik som ingår i kommunernas uppgifter. Kommunernas uppgifter omfattar t.ex. fostrande handledning av unga, verksamhetslokaler, möjligheter till fritidssysselsättning, informations- och rådgivningstjänster samt ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete. De som arbetar inom ungdomsarbetet träffar de unga dagligen och regelbundet och samarbetar med de unga. Samarbetet mellan dem baserar sig på ett direkt umgänge där det kan komma fram saker som innehåller information om hot mot liv eller hälsa.

Det är motiverat att det föreslås att en ny 7 e § tas in även i ungdomslagen. Genom paragrafen kompletteras lagen så att den som fullgör uppgifter som avses i lagen oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera regleringen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till ny 7 e § i ungdomslagen gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som fullgör uppgifter som avses i lagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till be-

stämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.12 Räddningslagen

86 §. Tystnadsplikt. Enligt 86 § 1 mom. i den gällande räddningslagen (379/2011) får den som hör till räddningsväsendets personal eller deltar i räddningsverksamhet samt en i 107 § avsedd medlem eller sakkunnig i en undersökningskommission inte på ett för räddningsväsendet obehörigt sätt utnyttja eller olovligen röja omständigheter som han eller hon har fått kännedom om i uppdraget och som enligt lag ska hållas hemliga eller som gäller en enskild persons affärs- eller yrkeshemlighet, ekonomiska ställning, personliga förhållanden eller hälsotillstånd. Enligt 2 mom. får trots tystnadsplikten i enskilda fall sådana uppgifter röjas som är nödvändiga för att skydda liv eller hälsa eller avvärja betydande skador på miljön eller egendom.

Det föreslås att 2 mom. kompletteras så att en person som avses i 86 § 1 mom. oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifter enligt räddningslagen har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera den allmänt hållna regleringen i räddningslagen i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till nytt 86 § 2 mom. i räddningslagen gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Den som hör till räddningsväsendets personal eller deltar i räddningsverksamhet samt en person som deltar i arbetet i en undersökningskommission enligt räddningslagen kan vid fullgörandet av sina uppgifter få uppgifter som i vissa fall kan behövas vid hotbedömningen. Med den som hör till räddningsväsendets personal eller deltar i räddningsverksamhet avses i detta sammanhang utöver

personal vid de räddningsmyndigheter som avses i 26 § i räddningslagen också all personal vid de räddningsverk som avses i 25 § i räddningslagen samt personer som deltar i räddningsverksamheten i avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar som avses i den nämnda paragrafen. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

1.13 Lagen om nödcentralsverksamhet

20 §. Utlämnande av information. I 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) föreskrivs om utlämnande av information ur nödcentralsdatasystemet. Paragrafens 1—4 mom. gäller utlämnande av information till de myndigheter som övervakar nödcentralsverksamheten och mellan de myndigheter som deltar i denna verksamhet. Enligt 20 § 5 mom. får det trots sekretess i enskilda fall lämnas ut information som behövs för skyddande av liv eller hälsa eller för undvikande av omfattande miljö- eller egendomsskador.

Det föreslås att 20 § 5 mom. i lagen om nödcentralsverksamhet kompletteras så att en anställd hos Nödcentralsverket oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess även ska ha rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lag om nödcentralsverksamhet har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Med tanke på att regleringen ska vara klar och enhetlig är det också till denna del ändamålsenligt att komplettera den allmänt hållna regleringen i 20 § 5 mom. i lagen om nödcentralsverksamhet i överensstämmelse med revideringen av lagstiftningen inom andra förvaltningsområden. Förslaget till ny reglering gör det möjligt att på eget initiativ lämna ut uppgifter i anslutning till skyddet för liv och hälsa redan när en hotbedömning görs. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget det tillägg som görs till bestämmelserna om andra myndigheters tystnadsplikt.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 april 2015.

3 Samband med grundlagen och lagstiftningsordning

De föreslagna ändringarna inverkar på de grundläggande rättigheterna. Genom ändringarna försöker man trygga tillgodoseendet av 7 § i grundlagen, enligt vilken alla har rätt till liv och till personlig frihet, integritet och trygghet. Tryggandet av 7 § i grundlagen i detta sammanhang inverkar också på strävan enligt 19 § 3 mom. i grundlagen att trygga barnens välfärd. De föreslagna ändringarna innebär samtidigt en större rätt för det allmänna att ingripa i det skydd för privatlivet som regleras i 10 § i grundlagen.

Rätten att oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess lämna ut sådana uppgifter till polisen som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning ska grunda sig på en misstanke om att någon löper risk att bli utsatt för våld. Genom en sådan rätt försöker man trygga skyddet för det rättsgoda som avses i 7 § i grundlagen och även genomföra det allmännas skyldighet enligt 22 § i grundlagen att se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses.

Vid familjedräp och våld i hemmet är det i första hand fråga om en relation mellan privatpersoner, där individens grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter kränks av en familjemedlem. Strävan efter att förebygga och förhindra sådant våld på det föreslagna sättet innebär en begränsning av 10 § i grundlagen.

I sin praxis har grundlagsutskottet ansett att det då rätten att få uppgifter går före sekretessbestämmelserna i sista hand är fråga om att den myndighet som har rätt till uppgifter genom sina egna behov åsidosätter de grunder och intressen som skyddas med den sekretess som gäller myndigheten som innehar uppgifterna. Ju mer generella bestämmelserna om rätt till information är, desto större är risken att sådana intressen kan åsidosättas per automatik. Ju fullständigare bestämmelserna kopplar rätten till information till materiella

villkor, desto mer sannolikt är det att begäran om information måste motiveras. Då kan också den som lämnar ut informationen bedöma begäran mot de lagliga villkoren för utlämnandet. Genom att vägra lämna ut informationen kan den som innehar den få till stånd en situation där en utomstående myndighet måste pröva skyldigheten att lämna ut information, det vill säga tolka bestämmelserna. Denna möjlighet är viktig då det gäller att anpassa tillgången till information och sekretessintressena till varandra (GrUU 62/2010 rd, s. 3–4; GrUU 42/2010 rd, s. 3).

Grundlagsutskottet har dessutom bedömt bestämmelserna om rätten att få och lämna ut uppgifter och då fäst avseende bl.a. vid vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Då kan rätten att få och möjligheten att lämna ut uppgifter gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (GrUU 12/2014 rd, s. 3; GrUU 10/2014 rd, s. 6). Å andra sidan har utskottet ansett att grundlagen inte tillåter en mycket vag och ospecificerad rätt att få uppgifter, låt vara att den är knuten till nödvändighetskriteriet (GrUU 59/2010 rd, s. 4).

De föreslagna ändringarna kan enligt regeringens uppfattning anses uppfylla de allmänna förutsättningarna för begränsningar av de grundläggande rättigheterna. Begränsningen av 10 § i grundlagen ska grunda sig på lag och begränsningen kan med hänsyn till regleringens innehåll och syfte anses vara exakt och väl avgränsad, med beaktande dessutom av att tryggandet av det rättsgoda i 7 § i grundlagen inte kan uppnås på ett sätt som ingriper mindre i de grundläggande rättigheterna (kravet på proportionalitet).

Propositionen bottnar i ett vägande samhällsligt behov att värja sig mot våld och därför kan en begränsning av 10 § i grundlagen anses godtagbar. De föreslagna ändringarna innebär med tanke på avvägningen mellan de grundläggande rättigheterna enligt regeringens uppfattning inte att det görs ingrepp i kärnområdet för 10 § i grundlagen på så sätt

att den grundläggande rättigheten i fråga mister sin betydelse. Avsikten med propositionen är inte heller att ändra individens rättsskydd, och förslaget kan inte heller anses strida mot Finlands internationella människorättsförpliktelser.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av 18 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) 18 §
 3 mom. som följer:

18 §

*Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i
 vissa andra situationer oberoende av klien-
 tens samtycke*

 Uppgifter ur en sekretessbelagd handling
 får lämnas ut även på eget initiativ vid miss-
 tanke om ett brott som avses i 2 mom. eller
 när det föreligger misstanke om ett brott som
 är mindre grovt än vad som där nämns, om
 den som ordnar eller lämnar socialvård be-
 dömer att utlämnandet är nödvändigt på
 grund av ett barns intresse eller ett synnerli-

gen viktigt allmänt eller enskilt intresse.
 Dessutom får den som ordnar eller lämnar
 socialvård oberoende av skyldigheten att
 iaktta sekretess till polisen anmäla uppgifter
 som är nödvändiga för bedömningen av ett
 hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande
 av en hotande gärning, om han eller hon vid
 fullgörandet av uppgifter enligt denna lag har
 fått kännedom om omständigheter som ger
 skäl att misstänka att någon löper risk att bli
 utsatt för våld.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 13 § i lagen om patientens ställning och rättigheter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 13 § 6 mom., sådant det lyder i lag 653/2000, varvid det nuvarande 6 mom. blir 7 mom.,
fogas till 13 §, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 och 5 mom. blir 5 och 6 mom., som följer:

13 §

Sekretessbelagda uppgifter i journalhandlingarna

 Trots bestämmelserna i 2 mom. får en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller någon annan som arbetar vid en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård eller utför uppdrag för den oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedöm-

ningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifter enligt denna lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

 En anteckning om att uppgifter lämnats enligt 2—4 mom. och på vilka grunder detta skett ska göras i journalhandlingarna.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 40 § i lagen om grundläggande utbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 40 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), sådan den lyder i lag
 642/2010, ett nytt 5 mom. som följer:

40 §

*Hemlighållande och behandling av person-
 uppgifter*

 Den som fullgör uppgifter som avses i
 denna lag har oberoende av skyldigheten att
 iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla

uppgifter som är nödvändiga för bedömning-
 en av ett hot mot liv eller hälsa eller för för-
 hindrande av en hotande gärning, om han el-
 ler hon vid fullgörandet av uppgifterna har
 fått kännedom om omständigheter som ger
 skäl att misstänka att någon löper risk att bli
 utsatt för våld.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om grundläggande konstundervisning**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) en ny 9 a § som följer:

9 a §

Rätt att anmäla på eget initiativ

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

_____ Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

5.

Lag**om ändring av 23 § i lagen om elev- och studerandevård**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 23 § i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) ett nytt 4 mom. som följer:

23 §

Rätt till undantag från sekretessen

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), sådan den lyder i lag 1200/2005,
 ett nytt 3 mom. som följer:

21 a §

Rätt att få uppgifter

 Den som fullgör uppgifter som avses i
 denna lag har oberoende av skyldigheten att
 iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla
 uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för för-
 hindrande av en hotande gärning, om han el-
 ler hon vid fullgörandet av uppgifterna har
 fått kännedom om omständigheter som ger
 skäl att misstänka att någon löper risk att bli
 utsatt för våld.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av 43 § i lagen om yrkesutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 43 § i lagen om yrkesutbildning (630/1998), sådan den lyder i lag 951/2011, ett
 nytt 5 mom. som följer:

43 §

Offentlighet och rätt att få uppgifter

 Den som fullgör uppgifter som avses i
 denna lag har oberoende av skyldigheten att
 iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla
 uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för för-
 hindrande av en hotande gärning, om han el-
 ler hon vid fullgörandet av uppgifterna har
 fått kännedom om omständigheter som ger
 skäl att misstänka att någon löper risk att bli
 utsatt för våld.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 32 § i gymnasielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 32 § i gymnasielagen (629/1998) ett nytt 3 mom. som följer:

32 §

Tystnadsplikt

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 90 a § i universitetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 90 a § i universitetslagen (558/2009), sådan den lyder i lag 954/2011, ett nytt
 2 mom. som följer:

90 a §

Rätt att få uppgifter

 Den som fullgör uppgifter som avses i
 denna lag har oberoende av skyldigheten att
 iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla
 uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för för-
 hindrande av en hotande gärning, om han el-
 ler hon vid fullgörandet av uppgifterna har
 fått kännedom om omständigheter som ger
 skäl att misstänka att någon löper risk att bli
 utsatt för våld.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

10.**Lag****om ändring av 65 § i yrkeshögskolelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 65 § i yrkeshögskolelagen (932/2014) ett nytt 4 mom. som följer:

65 §

Rätt att få information

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.**Lag****om ändring av ungdomslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till ungdomslagen (72/2006) en ny 7 e § som följer:

7 e §

Rätt att anmäla på eget initiativ

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömning-

en av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

12.

Lag**om ändring av 86 § i räddningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 86 § 2 mom. som följer:

86 §

Tystnadsplikt

Genom lag föreskrivs om röjande av sekretessbelagda uppgifter för en myndighet eller för ett organ som sköter ett offentligt uppdrag. Trots tystnadsplikten får i enskilda fall sådana uppgifter röjas som är nödvändiga för att skydda liv eller hälsa eller avvärja betydande skador på miljön eller egendom. Obe-

roende av skyldigheten att iaktta sekretess har personer som avses i 1 mom. även rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) 20 § 5 mom. som följer:

20 §

Utlämnande av information

 Trots sekretess får det i enskilda fall lämnas ut information som behövs för skyddande av liv eller hälsa eller för undvikande av omfattande miljö- eller egendomsskador. Trots sekretess har en anställd hos Nödcentralsverket även rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett

hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lagen om nödcentralsverksamhet har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. I 23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs det om informationsmottagarens tystnadsplikt.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Helsingfors den 4 december 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Omsorgsminister *Susanna Huovinen*

1.

Lag**om ändring av 18 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) 18 §
3 mom. som följer:

Gällande lydelse

18 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i vissa andra situationer oberoende av klientens samtycke

Föreslagen lydelse

18 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i vissa andra situationer oberoende av klientens samtycke

Uppgifter ur en sekretessbelagd handling får lämnas ut även på eget initiativ vid misstanke om ett brott som avses i 2 mom. eller när det föreligger misstanke om ett brott som är mindre grovt än vad som där nämns, om den som ordnar eller lämnar socialvård bedömer att utlämnandet är nödvändigt på grund av ett barns intresse eller ett synnerligen viktigt allmänt eller enskilt intresse.

Uppgifter ur en sekretessbelagd handling får lämnas ut även på eget initiativ vid misstanke om ett brott som avses i 2 mom. eller när det föreligger misstanke om ett brott som är mindre grovt än vad som där nämns, om den som ordnar eller lämnar socialvård bedömer att utlämnandet är nödvändigt på grund av ett barns intresse eller ett synnerligen viktigt allmänt eller enskilt intresse. Dessutom får den som ordnar eller lämnar socialvård oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifter enligt denna lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 13 § i lagen om patientens ställning och rättigheter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 13 § 6 mom., sådant det lyder i lag 653/2000, varvid det nuvarande 6 mom. blir 7 mom.,
fogas till 13 §, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 och 5 mom. blir 5 och 6 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Sekretessbelagda uppgifter i journalhandlingarna

Trots bestämmelserna i 2 mom. får en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller någon annan som arbetar vid en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård eller utför uppdrag för den oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifter enligt denna lag har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

 En anteckning om att uppgifter lämnats enligt 2—3 mom. och på vilka grunder detta skett ska göras i journalhandlingarna.

 En anteckning om att uppgifter lämnats enligt 2—4 mom. och på vilka grunder detta skett ska göras i journalhandlingarna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 40 § i lagen om grundläggande utbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 40 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), sådan den lyder i lag
642/2010, ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

40 §

*Hemlighållande och behandling av person-
uppgifter*

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om grundläggande konstundervisning**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) en ny 9 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

Rätt att anmäla på eget initiativ

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

5.

Lag**om ändring av 23 § i lagen om elev- och studerandevård**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 23 § i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

Rätt till undantag från sekretessen

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 21 a § i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), sådan den lyder i lag 1200/2005,
ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

21 a §

Rätt att få uppgifter

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av 43 § i lagen om yrkesutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 43 § i lagen om yrkesutbildning (630/1998), sådan den lyder i lag 951/2011, ett
nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §

Offentlighet och rätt att få uppgifter

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 32 § i gymnasielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 32 § i gymnasielagen (629/1998) ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

Tystnadsplikt

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 90 a § i universitetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 90 a § i universitetslagen (558/2009), sådan den lyder i lag 954/2011, ett nytt
2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

90 a §

Rätt att få uppgifter

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag**om ändring av 65 § i yrkeshögskolelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 65 § i yrkeshögskolelagen (932/2014) ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

65 §

Rätt att få information

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.**Lag****om ändring av ungdomslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till ungdomslagen (72/2006) en ny 7 e § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 e §

Rätt att anmäla på eget initiativ

Den som fullgör uppgifter som avses i denna lag har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

12.

Lag**om ändring av 86 § i räddningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 86 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

86 §

Tystnadsplikt

Genom lag föreskrivs om röjande av sekretessbelagda uppgifter för en myndighet eller för ett organ som sköter ett offentligt uppdrag. Trots tystnadsplikten får i enskilda fall sådana uppgifter röjas som är nödvändiga för att skydda liv eller hälsa eller avvärja betydande skador på miljön eller egendom.

Föreslagen lydelse

86 §

Tystnadsplikt

Genom lag föreskrivs om röjande av sekretessbelagda uppgifter för en myndighet eller för ett organ som sköter ett offentligt uppdrag. Trots tystnadsplikten får i enskilda fall sådana uppgifter röjas som är nödvändiga för att skydda liv eller hälsa eller avvärja betydande skador på miljön eller egendom. *Oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess har personer som avses i 1 mom. även rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) 20 § 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

20 §

Utlämnande av information

Utlämnande av information

Trots sekretess får det i enskilda fall lämnas ut information som behövs för skyddande av liv eller hälsa eller för undvikande av omfattande miljö- eller egendomsskador. I 23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs det om informationsmottagarens tystnadsplikt.

Trots sekretess får det i enskilda fall lämnas ut information som behövs för skyddande av liv eller hälsa eller för undvikande av omfattande miljö- eller egendomsskador. *Trots sekretess har en anställd hos Nödcentralsverket även rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av sina uppgifter enligt lagen om nödcentralsverksamhet har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld.* I 23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs det om informationsmottagarens tystnadsplikt.

Denna lag träder i kraft den 20 .